

PATRICIELLO

HOTĂRÂREA CURȚII (marea cameră)

6 septembrie 2011 *

În cauza C-163/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale di Isernia (Italia), prin decizia din 9 martie 2010, primită de Curte la 2 aprilie 2010, în procedura penală împotriva

Aldo Patriciello,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot și J.-J. Kasel, președinți de cameră, domnii G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský, A. Ó Caoimh (raportor), doamna C. Toader și domnul M. Safjan, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,
grefier: doamna A. Impellizzeri, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 februarie 2011,

* Limba de procedură: italiana.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Patriciello, de G. Ranaldi și G. Scalese, avocați, precum și de doamna S. Fortunato, assistente;
- pentru guvernul italian, de doamna G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de doamna M. Russo, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul elen, de domnul K. Georgiadis, precum și de doamnele M. Germani și G. Papagianni, în calitate de agenți;
- pentru Parlamentul European, de domnii H. Krück, A. Caiola și N. Lorenz, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de doamna I. Martínez del Peral și de domnul C. Zadra, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 9 iunie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 8 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, anexat la Tratatul UE, FUE și CEEA (denumit în continuare „protocolul”).

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale declanșate împotriva domnului Patriciello, membru al Parlamentului European, sub aspectul infracțiunii de denunțare calomnioasă.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

- 3 Articolul 8 din protocol prevede:

„Membrii Parlamentului European nu pot fi cercetați, reținuți sau urmăriți datorită opiniilor sau voturilor exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor.”

- 4 Articolul 9 din protocol prevede:

„Pe durata sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază:

- (a) pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor Parlamentului propriei țări;

[...]”

5 Articolul 18 din protocol prevede:

„În aplicarea prezentului protocol, instituțiile Uniunii acționează de comun acord cu autoritățile responsabile ale statelor membre interesate.”

6 Articolul 6 din Regulamentul de procedură al Parlamentului European (JO 2005, L 44, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul de procedură”), intitulat „Ridicarea imunității”, are următorul cuprins:

„(1) În exercitarea competențelor în ceea ce privește privilegiile și imunitățile, Parlamentul European urmărește în special conservarea integrității sale ca adunare legislativă democratică și asigurarea independenței deputaților în îndeplinirea atribuțiilor care le revin.

[...]

(3) Orice cerere adresată Președintelui de un deputat sau de un fost deputat în vederea apărării imunității și privilegiilor este comunicată în ședința plenară și trimisă comisiei competente.”

[...]”

7 Articolul 7 din Regulamentul de procedură, care cuprinde normele referitoare la procedurile privind imunitatea deputaților europeni, prevede la alineatele (2), (6) și (7):

„(2) Comisia prezintă o propunere de decizie care se limitează la recomandarea admiterii sau a respingerii cererii de ridicare a imunității sau de apărare a imunității și a privilegiilor.

[...]

(6) În cazurile de apărare a unui privilegiu sau a unei imunități, comisia precizează dacă circumstanțele constituie un obstacol de ordin administrativ sau de altă natură în ceea ce privește, pe de o parte, libertatea de circulație a deputaților care se deplasează către sau dinspre locul de reuniune a Parlamentului European sau, pe de altă parte, exprimarea unei opinii sau a unui vot în exercitarea mandatului sau dacă se încadrează în aspectele prevăzute la articolul [9] din Protocol [...] care nu se află sub incidența dreptului intern și prezintă o propunere prin care invită autoritatea în cauză să tragă concluziile care se impun.

(7) Comisia poate emite un aviz motivat privind competența autorității în cauză și admisibilitatea cererii, dar nu se pronunță în niciun caz asupra vinovăției sau a nevinovăției deputatului sau asupra oportunității sau a inoportunității urmăririi penale a deputatului pentru opiniile sau pentru actele care îi sunt imputate, chiar dacă examinarea solicitării îi permite comisiei să dobândească o cunoaștere aprofundată a cauzei.”

Reglementarea națională

- 8 Conform articolului 68 primul paragraf din Constituția italiană:

„Membrii Parlamentului nu pot fi trași la răspundere juridică pentru opiniile sau pentru voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor.”

- 9 Articolul 3 alineatul (1) din Legea nr. 140, cuprinzând dispoziții de punere în aplicare a articolului 68 din Constituție, precum și în materie de procese penale privind persoane care ocupă cele mai înalte funcții în stat (legge n. 140. – disposizioni per l'attuazione dell'articolo 68 della Costituzione nonché in materia di processi penali

nei confronți delle alte cariche dello Stato) din 20 iunie 2003 (GURI nr. 142 din 21 iunie 2003), prevede următoarele:

„Articolul 68 primul paragraf din Constituție se aplică în orice caz prezentării unor proiecte sau propuneri de lege, a unor amendamente, a unor ordini de zi, a unor moțiuni și a unor rezoluții, întrebărilor și intervențiilor în cadrul adunărilor și al altor organe ale camerelor, oricărei exprimări a votului formulate, oricărui alt act parlamentar, oricărei activități de inspecție, de divulgare, de critică și de denunțare politică, conexe funcției de deputat, exercitate și în exteriorul Parlamentului.”

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

- 10 Domnul Patriciello este urmărit, în cadrul unei proceduri penale aflate pe rolul Tribunale di Isernia, întrucât ar fi învinuit pe nedrept de comportament nelegal un agent al poliției municipale din Pozzili (Italia) în cursul unei altercații care a avut loc la 1 august 2007 într-o parcare publică situat nu departe de un institut neurologic și în apropierea locului său de reședință.

- 11 Reiese din decizia de trimitere că domnul Patriciello trebuie să răspundă, în această privință, pentru infracțiunea de denunțare calomnioasă prevăzută la articolul 368 din Codul penal italian, cu aplicarea circumstanței agravante a săvârșirii faptei împotriva unui funcționar public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu în sensul articolului 61 alineatul 10 din același cod. Faptele care îi sunt imputate constau în afirmația că agentul poliției municipale în cauză ar fi falsificat orarele, amendând mai mulți conducători auto ale căror vehicule erau parcate pentru încălcări ale Codului rutier, și, prin urmare, în învinuirea adusă agentului respectiv referitoare la săvârșirea infracțiunii de fals material în înscrisuri oficiale pedepsită de articolul 477 din același cod. În plus, domnul Patriciello ar fi reiterat aceste afirmații în prezența jandarmilor care s-au deplasat la fața locului pentru a verifica realitatea infracțiunilor pe care domnul Patriciello le imputa agentului poliției municipale.

- 12 Prin decizia din 5 mai 2009, Parlamentul European, dând curs cererii domnului Patriciello în temeiul articolului 6 alineatul (3) din regulamentul său de procedură, a decis, în conformitate cu raportul Comisiei pentru afaceri juridice, să apere imunitatea și privilegiile acestuia din urmă (denumită în continuare „decizia de apărare a imunității”). Acest raport era motivat după cum urmează:

„În fapt, în declarațiile sale, domnul Patriciello s-a mărginit să facă comentarii asupra unor fapte care țin de domeniul public, și anume dreptul cetățenilor de a avea cu ușurință acces la un spital și la îngrijiri medicale, ceea ce are implicații importante asupra vieții cotidiene a alegătorilor săi.

Domnul [...] Patriciello nu a acționat în propriul interes, nu a căutat să insulte funcționarul, ci a intervenit în interesul general al alegătorilor săi, în cadrul activităților sale politice.

Astfel fiind, el și-a îndeplinit îndatoririle în calitate de deputat în Parlamentul European, exprimându-și opinia asupra unei probleme de interes public pentru alegătorii săi.

[...]

Pe baza considerațiilor care precedă, Comisia pentru afaceri juridice, după examinarea motivelor în favoarea și împotriva apărării imunității, recomandă ca imunitatea domnului [...] Patriciello să fie apărată.”

- 13 În cuprinsul deciziei de trimitere, Tribunale di Isernia constată, cu toate acestea, că, în temeiul articolului 9 primul paragraf litera (a) din protocol, deputații europeni beneficiază, în ceea ce privește faptele săvârșite pe teritoriul național, de imunități și de privilegii în aceleași condiții de fond și de formă ca și cele prevăzute de dreptul național. Or, potrivit articolului 68 din Constituția italiană, privilegiul nerăspunderii

nu s-ar extinde la activitățile extraparlamentare decât dacă sunt strâns legate de exercitarea unor funcții tipice și în scopuri specifice mandatului de parlamentar.

- 14 În aceste condiții, instanța menționată apreciază că, fără a aduce atingere oricărei aprecieri a caracterului fondat sau nefondat al învinuirii, ea nu poate, pe baza dreptului național, să împărtășească motivele care au condus Parlamentul European la adoptarea deciziei de apărare a imunității. Astfel, împrejurarea care se găsește la originea procedurii penale din cauza principală nu ar fi legată de nicio exprimare de opinii în exercitarea funcției de deputat european.
- 15 În această privință, instanța menționată arată că, potrivit Ministerului Public, argumentul potrivit căruia domnul Patriciello s-ar fi limitat să comenteze fapte notorii, și anume dreptul cetățenilor de a avea cu ușurință acces la spitale și la îngrijiri medicale, fără intenția de a insulta un funcționar public, pare nefondat. Astfel, domnul Patriciello, chiar dacă aceasta rămâne de verificat, ar fi învinuit în mod expres un funcționar public de comiterea infracțiunii de fals material în înscrisuri oficiale în prezența forțelor de ordine. Or, un asemenea comportament s-ar îndepărta, la prima vedere, de interesul general al alegătorilor săi și, ca atare, nu ar părea, nici chiar în mod abstract, să fie apt să se încadreze în regimul de imunitate.
- 16 Totuși, Tribunale di Isernia observă că decizia de apărare a imunității a fost adoptată după menționarea nu numai a articolului 9 primul paragraf litera (a) din protocol, ci și a articolului 8 din acesta. Or, Curtea ar fi statuat deja că, întrucât această dispoziție nu face nicio trimitere la legislațiile naționale, întinderea imunității prevăzute de aceasta ar trebui stabilită doar în temeiul dreptului Uniunii. În plus, chiar dacă decizia de apărare a imunității constituie un aviz care nu produce efecte obligatorii față de autoritățile jurisdicționale naționale, instanța de trimitere ar fi ținută de o obligație de cooperare loială cu instituțiile europene în temeiul articolului 4 alineatul (3) TUE și al articolului 18 din protocol (Hotărârea din 21 octombrie 2008, Marra, C-200/07 și C-201/07, Rep., p. I-7929, punctele 26 și 39-41).

- 17 În aceste condiții, Tribunale di Isernia a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Infrațiunea invocată, imputată deputatului european [domnul] Patriciello (descrisă în rechizitoriul Ministerului Public și care a făcut deja obiectul deciziei de apărare a imunității [...]), calificată drept denunțare calomnioasă prevăzută de articolul 368 din Codul penal, constituie o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor sale de parlamentar în sensul articolului [8] din protocol?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 18 Trebuie arătat cu titlu introductiv că, astfel cum Curtea a constatat deja, imunitatea parlamentară a deputaților europeni, astfel cum este prevăzută la articolele 8 și 9 din protocol, cuprinde cele două forme de protecție recunoscute în mod obișnuit membrilor parlamentelor naționale din statele membre, și anume imunitatea cu privire la opiniile și la voturile exprimate în exercitarea funcțiilor parlamentare, precum și inviolabilitatea parlamentară, care comportă în principiu o protecție împotriva procedurilor judiciare (a se vedea Hotărârea Marra, citată anterior, punctul 24).
- 19 Astfel cum reiese din însuși modul de redactare a întrebării adresate, în litigiul principal este pertinentă doar interpretarea articolului 8 din protocol.
- 20 În această privință, trebuie constatat, asemenea guvernului italian, că, prin intermediul întrebării preliminare astfel cum a fost formulată, instanța de trimitere solicită Curții să aplice ea însăși articolul 8 din protocol litigiului cu care este sesizată, în sensul de a se pronunța ea însăși asupra aspectului dacă declarațiile deputatului european respectiv care au determinat declanșarea urmăririi penale în cauza principală constituie o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor sale parlamentare și, prin urmare, dacă se încadrează în imunitatea prevăzută la această dispoziție.

- 21 Trebuie amintit că, în cadrul unei proceduri inițiate în temeiul articolului 267 TFUE, Curtea nu este competentă să aplice normele de drept al Uniunii unei spețe determinate. Aceasta poate însă să furnizeze instanței naționale toate elementele de interpretare proprii dreptului Uniunii care ar putea fi utile pentru decizia sa (a se vedea printre altele Hotărârea din 10 iulie 2008, Feryn, C-54/07, Rep., p. I-5187, punctul 19 și jurisprudența citată).
- 22 Într-o cauză precum litigiul principal, revine, așadar, instanței de trimitere competența de a decide dacă declarațiile în cauză se încadrează în imunitatea prevăzută la articolul 8 din protocol, apreciind dacă sunt întrunite condițiile pentru aplicarea acestei imunități (a se vedea Hotărârea Marra, citată anterior, punctul 32).
- 23 În schimbă, incumbă Curții obligația de a furniza instanței naționale toate indicațiile necesare pentru a o ghida în această apreciere, reformulând, dacă este cazul, întrebarea care i-a fost adresată (a se vedea printre altele Hotărârea din 11 martie 2008, Jager, C-420/06, Rep., p. I-1315, punctul 46, și Hotărârea din 14 octombrie 2010, Fuß, C-243/09, Rep., p. I-9849, punctul 39).
- 24 Or, în această privință, reiese din dosarul prezentat Curții că instanța de trimitere vizează, în realitate, prin intermediul întrebării sale, precizarea criteriilor pertinente pentru a stabili dacă o declarație precum cea în discuție în cauza principală, efectuată de un deputat european în afara incintei Parlamentului European și care a condus la declanșarea urmăririi penale în statul membru de origine sub aspectul infracțiunii de denunțare calomnioasă, constituie o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare în sensul articolului 8 din protocol.
- 25 Sub acest aspect, este necesar să se sublinieze că, spre deosebire de inviolabilitatea parlamentară prevăzută la articolul 9 primul paragraf litera (a) din protocol, care depinde de dreptul național, întinderea imunității prevăzute la articolul 8 din protocol trebuie stabilită, în absența unei trimiteri la legislațiile naționale, doar în temeiul dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Marra, citată anterior, punctul 26).

- 26 Astfel după cum Curtea a statuat deja, articolul 8 din protocol, care constituie o dispoziție specială aplicabilă oricărei proceduri judiciare în raport cu care deputatul european beneficiază de imunitate cu privire la opiniile și la voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare, urmărește protecția libertății de exprimare și a independenței deputaților europeni, astfel încât se opune oricărei proceduri judiciare cu privire la asemenea opinii sau voturi (a se vedea în acest sens Hotărârea Marra, citată anterior, punctele 27 și 45).
- 27 Rezultă că, oricare ar fi regimul de imunitate prevăzut de dreptul național sau limitele enunțate de acesta, atunci când condițiile de fond pentru recunoașterea imunității consacrate la articolul 8 din protocol sunt întrunite, aceasta nu poate fi ridicată de Parlamentul European, iar instanța națională competentă să o aplice este obligată să respingă acțiunea introdusă împotriva deputatului european vizat (a se vedea în acest sens Hotărârea Marra, citată anterior, punctul 44).
- 28 Astfel cum au susținut toate părțile interesate care au prezentat observații în cadrul acestei cauze, declarațiile unui deputat european nu pot fi private de beneficiul acestei imunități pentru simplul fapt că au fost efectuate în afara incintei Parlamentului European.
- 29 Desigur, articolul 8 din protocol, în lumina obiectivului său, constând în asigurarea protecției libertății de exprimare și a independenței deputaților europeni, și a modului său de redactare, care face referire în mod expres, pe lângă opinii, la voturile exprimate de deputații europeni, are în mod esențial vocația de a se aplica declarațiilor efectuate de aceștia din urmă în incinta însăși a Parlamentului European.
- 30 Totuși, nu este exclus ca o declarație efectuată de deputați europeni în afara acestei incinte să poată constitui o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor lor în sensul articolului 8 din protocol, existența unei asemenea opinii nedepinzând de locul unde a fost efectuată o declarație, ci de natura și de conținutul său.

- 31 Referindu-se la opiniile exprimate de deputații europeni, articolul 8 din protocol este strâns legat de libertatea de exprimare. Or, libertatea de exprimare, ca fundament esențial al unei societăți democratice și pluraliste care reflectă valorile pe care se întemeiază Uniunea, în conformitate cu articolul 2 TUE, constituie un drept fundamental garantat de articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care, în temeiul articolului 6 alineatul (1) TUE, are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor. Această libertate este de asemenea consacrată la articolul 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.
- 32 Prin urmare, este necesar să se considere că noțiunea de opinie în sensul articolului 8 din protocol trebuie înțeleasă într-un sens larg ca înglobând afirmațiile sau declarațiile care, prin conținutul lor, corespund unor aserțiuni care constituie aprecieri subiective.
- 33 Reiese de asemenea din modul de redactare a articolului 8 din protocol că, pentru a fi acoperită de imunitate, o opinie trebuie să fi fost exprimată de un deputat european „în cadrul exercitării funcțiilor [lor]”, implicând astfel cerința unei legături între opinia exprimată și funcțiile parlamentare.
- 34 În ceea ce privește, precum în cauza principală, declarațiile unui deputat european față de care s-a declanșat urmărirea penală în statul membru de origine, este necesar să se constate că imunitatea prevăzută la articolul 8 din protocol, astfel cum reiese deja de la punctul 27 din prezenta hotărâre, este susceptibilă să împiedice definitiv autoritățile judiciare și instanțele naționale să își exercite competențele corespunzătoare în materie de urmărire și de sancționare a infracțiunilor în scopul de a asigura respectarea ordinii publice pe teritoriul lor și, corelativ, să priveze astfel în totalitate persoanele vătămate prin aceste declarații de accesul la justiție, inclusiv, dacă este cazul, în vederea obținerii reparării prejudiciului suferit în fața instanțelor civile.

- 35 Ținând cont de aceste consecințe, se impune a admite că legătura dintre opinia exprimată și funcțiile parlamentare trebuie să fie directă și să se impună cu evidență.
- 36 De asemenea, trebuie să se considere că, ținând cont de descrierea condițiilor și a conținutului afirmațiilor deputatului european în discuție în cauza principală, acestea par relativ îndepărtate de atribuțiile unui membru al Parlamentului European și, în consecință, sunt cu dificultate susceptibile să prezinte o legătură directă cu un interes general care să preocupe cetățenii. Astfel, chiar dacă o asemenea legătură ar putea fi stabilită, ea nu se poate impune cu evidență.
- 37 În lumina acestor indicații incumbă instanței de trimitere să aprecieze – ceea ce, astfel cum s-a amintit la punctele 21 și 22 din prezenta hotărâre, ține de competența sa exclusivă – dacă declarația în discuție în cauza principală poate fi considerată drept exprimarea unei opinii în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare, astfel încât să fie întrunite condițiile de fond pentru recunoașterea imunității prevăzute la articolul 8 din protocol.
- 38 Dacă, la capătul acestei aprecieri, instanța de trimitere ar constata că răspunsul este afirmativ, ea nu ar putea decât să tragă consecințele acestei imunități respingând, astfel cum s-a arătat la punctul 27 din prezenta hotărâre, acțiunea introdusă împotriva deputatului european vizat (a se vedea Hotărârea Marra, citată anterior, punctele 33 și 44). În schimb, în caz contrar, întrucât condițiile de fond ale imunității nu ar fi îndeplinite, instanța respectivă ar trebui să continue examinarea acțiunii.
- 39 În această privință, este necesar a reaminti că, chiar dacă Parlamentul European, precum în cauza principală, la cererea deputatului european vizat, a adoptat o decizie de apărare a imunității acestuia din urmă, această decizie, adoptată în conformitate cu regulamentul său de procedură, constituie doar un aviz care nu produce niciun efect obligatoriu în privința instanțelor naționale, întrucât protocolul nu conține nicio dispoziție care să prevadă obligația acestora din urmă de a trimite Parlamentului European decizia privind existența condițiilor prevăzute la articolul 8. Astfel cum

Curtea a statuat deja, împrejurarea că legislația unui stat membru, precum cea din cauza principală, prevede o procedură de apărare a membrilor parlamentului național, permițându-i acestuia să intervină în situația în care instanța națională nu recunoaște această imunitate, nu implică recunoașterea acelorași puteri Parlamentului European în privința deputaților europeni care provin din acest stat, din moment ce articolul 8 din protocol nu prevede în mod expres o astfel de competență și nu face trimitere la normele de drept național (a se vedea în acest sens Hotărârea Marra, citată anterior, punctele 35-40).

40 În consecință, contrar celor susținute de învinuitul din cauza principală cu ocazia ședinței, deși Parlamentul European și instanțele naționale trebuie, desigur, în temeiul obligației de cooperare loială între instituțiile europene și autoritățile naționale, astfel cum este consacrată de articolul 4 alineatul (3) TUE și de articolul 18 din protocol, să coopereze în vederea evitării oricărui conflict privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor protocolului (Hotărârea Marra, citată anterior, punctul 42), dreptul Uniunii nu impune instanței de trimitere nicio obligație particulară în ceea ce privește motivarea deciziilor sale în cazul în care, ținând cont de interpretarea furnizată de prezenta hotărâre dată în aplicarea articolului 267 TFUE, ea ar decide să se îndepărteze de avizul furnizat de Parlamentul European, despre care a fost informată, privind aplicarea articolului 8 din protocol faptelor care fac obiectul cauzei principale.

41 În lumina a ceea ce precedă, se impune să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 8 din protocol trebuie interpretat în sensul că o declarație efectuată de un deputat european în afara incintei Parlamentului European și care a condus la declanșarea urmăririi penale în statul membru de origine sub aspectul infracțiunii de denunțare calomnioasă nu constituie o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare care să fie apărută de imunitatea prevăzută la această dispoziție decât atunci când această declarație corespunde unei aprecieri subiective care prezintă o legătură directă și evidentă cu exercitarea unor asemenea funcții. Revine instanței de trimitere competența de a stabili dacă în cauza principală sunt întrunite aceste condiții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 42 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 8 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, anexat la Tratatul UE, FUE și CEEA, trebuie interpretat în sensul că o declarație efectuată de un deputat european în afara incintei Parlamentului European și care a condus la declanșarea urmăririi penale în statul membru de origine sub aspectul infracțiunii de denunțare calomnioasă nu constituie o opinie exprimată în cadrul exercitării funcțiilor parlamentare care să fie apărută de imunitatea prevăzută la această dispoziție decât atunci când această declarație corespunde unei aprecieri subiective care prezintă o legătură directă și evidentă cu exercitarea unor asemenea funcții. Revine instanței de trimitere competența de a stabili dacă în cauza principală sunt întrunite aceste condiții.

Semnături